

Підсумки діяльності недержавних пенсійних фондів станом на 30.09.09

Система недержавного пенсійного забезпечення (НПЗ) становить третій рівень пенсійної системи, запроваджений Законом України “Про недержавне пенсійне забезпечення” від 9 липня 2003 року. Основу такої системи складають недержавні пенсійні фонди.

Станом на 30.09.09 до Державного реєстру фінансових установ було внесено інформацію про 109 недержавних пенсійних фондів (НПФ) та 48 адміністраторів НПФ (табл.1).

Таблиця 1

Кількість НПФ та адміністраторів НПФ у Державному реєстрі фінансових установ з 2006 року

Реєстрація суб'єктів системи недержавного пенсійного забезпечення	2006	2007	2008	9 м. 2009
Кількість НПФ на кінець періоду	79	96	110	109*
Кількість адміністраторів на кінець періоду	41	50	50	48
Внесено інформацію до Держреєстру на 30.09.09, у т.ч.:	29	28	16	1
<i>недержавні пенсійні фонди</i>	25	18	13	1
<i>адміністраторів НПФ</i>	4	10	3	0
Виключено установ з Держреєстру на 30.09.09, у т.ч.:	0	2	3	3
<i>недержавних пенсійних фондів</i>	0	1	0	1
<i>адміністраторів НПФ</i>	0	1	3	2

Основні показники діяльності НПФ та темпи їх приросту наведені в табл.2

Таблиця 2

Динаміка основних показників діяльності недержавних пенсійних фондів

Показники недержавних пенсійних фондів	2007	2008	9 м. 2009	Темпи приросту, %	
				2008/2007	9 м. 2009 /2008
Загальна кількість укладених пенсійних контрактів (тис. шт.)	55,9	62,3	62,3	11,4	-
Кількість учасників за укладеними пенсійними контрактами (тис. осіб)	278,7	482,5	495,7	73,1	2,7
Загальні активи НПФ (млн. грн.)	280,7	612,2	799,1	118,1	30,5
Пенсійні внески (млн. грн.), у т.ч.:	234,4	582,9	710,1	148,7	21,8
- від фізичних осіб	14,0	26,0	29,9	85,7	15
- від юридичних осіб	220,4	556,8	680,1	152,6	22,1
- від фізичних осіб-підприємців	0,04	0,1	0,1	150,0	-
Пенсійні виплати (млн. грн.)	9,1	27,3	71,8	200	163
Кількість осіб, що отримали/ отримують пенсійні виплати (тис. осіб)	5,5	10,9	21,4	98,2	96,3
Сума інвестиційного доходу (млн. грн.)	68,1	86,8	202,1	27,5	132,8
Сума витрат, що відшкодовуються за рахунок пенсійних активів (млн. грн.)	16,6	31,6	43,1	90,4	36,4

* Без врахування НПФ, створеного до набрання чинності Законом України „Про недержавне пенсійне забезпечення”, що реорганізується

Протягом 9 місяців 2009 року **кількість учасників НПФ відповідно до укладених контрактів** зросла на 13,2 тис. осіб, або на 2,7% та на 30.09.09 склала **495,7 тис. осіб** (на початок року – 482,5 тис.осіб) (рис.1).

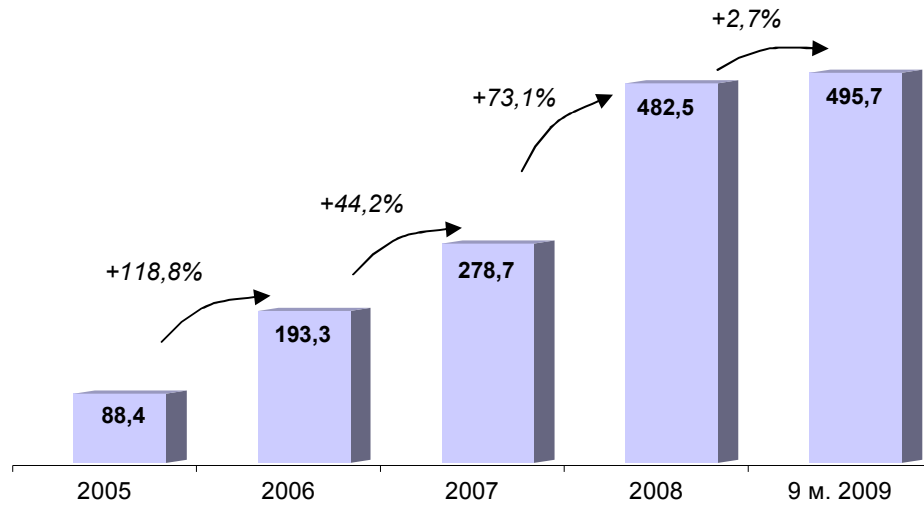

Рис.1. Динаміка кількості учасників НПФ за 2005 – 2008 рр. та 9 м. 2009р.

Станом на 30.09.09 адміністраторами недержавних пенсійних фондів було укладено **62 297 пенсійних контрактів** з **48 732 вкладниками**, з яких 2 303 (4,7%) – юридичні особи та 46 429 (95,3%) – фізичні особи.

Із загальної кількості укладених пенсійних контрактів станом на 30.09.09 14,9 тис. пенсійних контрактів укладено з юридичними особами та 47,4 тис. контрактів – з фізичними особами. При цьому порівняно з кінцем 2008 року кількість контрактів з юридичними особами збільшилась на 0,3%, з фізичними особами майже не змінилась (збільшилась на 0,004 %) (рис.2).

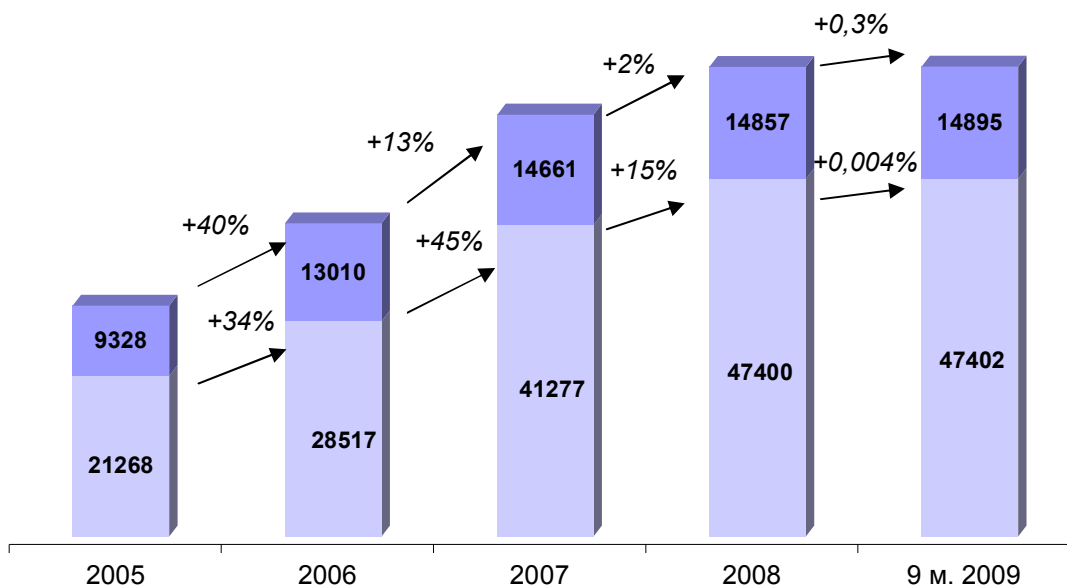

Рис.2. Динаміка кількості укладених пенсійних контрактів за 2005 – 2008 рр. та 9 м. 2009р.

Як і в попередні роки, станом на 30.09.09 більшість серед учасників НПФ становили особи віком від 40 до 55 років – 42,2% (2008 рік – 42,5%, 2007 – 41,9%). Разом з тим слід відзначити збільшення частки вікової групи старше 55 років, яка становить 12,9% (2008 рік – 12,2%, 2007 – 9,3%). Частки учасників НПФ вікових груп від 25 до 40 років та до 25 років протягом 3 кварталів 2009 року склали відповідно 35,8% (2008 рік – 35,5%, 2007 – 34%) та 9,1% (2008 рік – 9,9%, 2007 – 15,1%) (рис. 3).

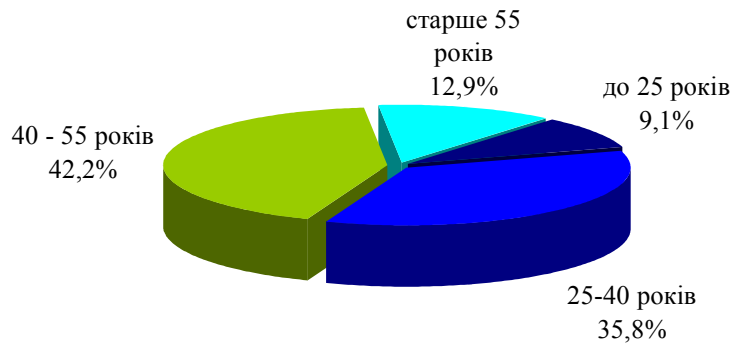

Рис.3. Розподіл учасників НПЗ за віковими групами станом на 30.09.09.

На рис.4 відображено кількість учасників НПФ (в розрізі вікових груп).

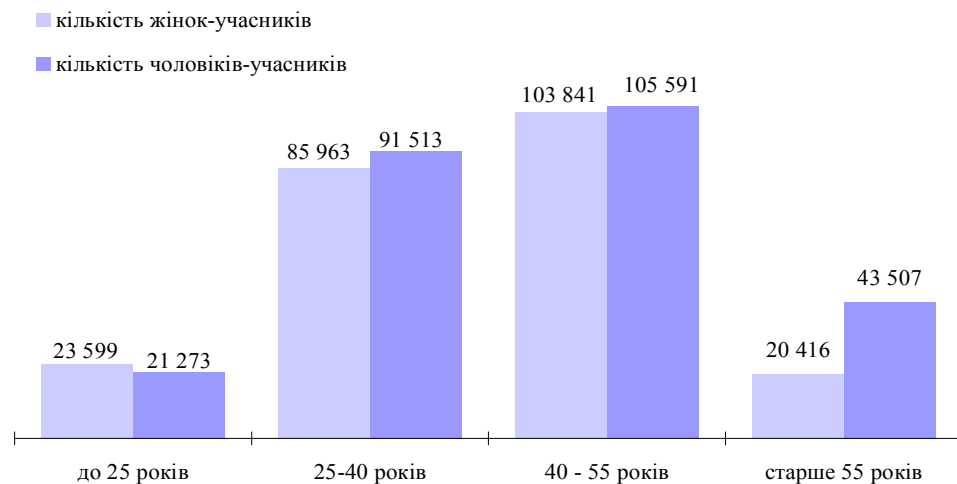

Рис.4. Кількість учасників за віковими групами (осіб).

Як видно з рисунка 4, у вікових групах від 25 до 40 років, від 40 до 55 років та старше 55 років більшість складають чоловіки, в групі до 25 років – жінки.

Разом із зростанням кількості учасників НПФ зростають і обсяги сплачених пенсійних внесків. Так, станом на 30.09.09 всіма вкладниками

недержавних пенсійних фондів було сплачено **710,1 млн.грн. пенсійних внесків**, що на 21,8% більше, ніж на кінець 2008 року (або на 127,2 млн.грн.).

Загальний обсяг пенсійних активів, сформованих пенсійними фондами протягом трьох кварталів 2009 року, зріс на 30,5% та склав **799,1 млн. грн.** (2008 рік – 612,2 тис.грн.) (рис.5).

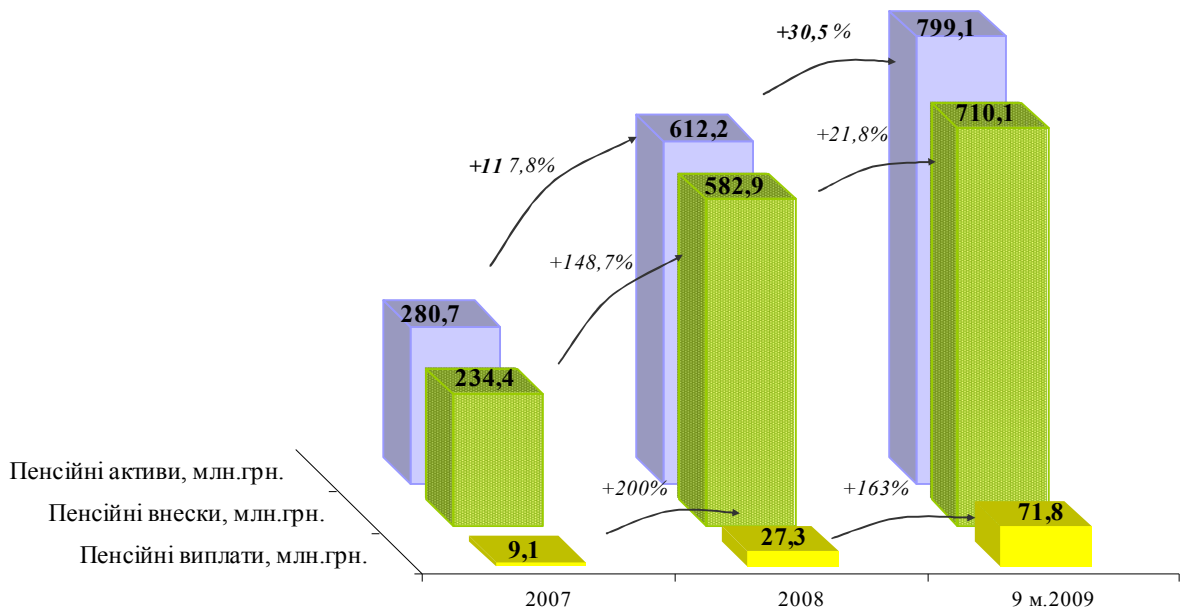

Рис.5. Динаміка основних показників системи НПЗ станом на 30.09.09.

Станом на 30.09.09 пенсійними фондами було сукупно здійснено виплат (одноразових та на визначений строк) **на суму 71 802,9 тис.грн.** (рис.6) **20 499 учасникам та 870 спадкоємцям**, тобто 4,3% учасників від їх загальної кількості отримали пенсійні виплати протягом 9 місяців 2009 року.

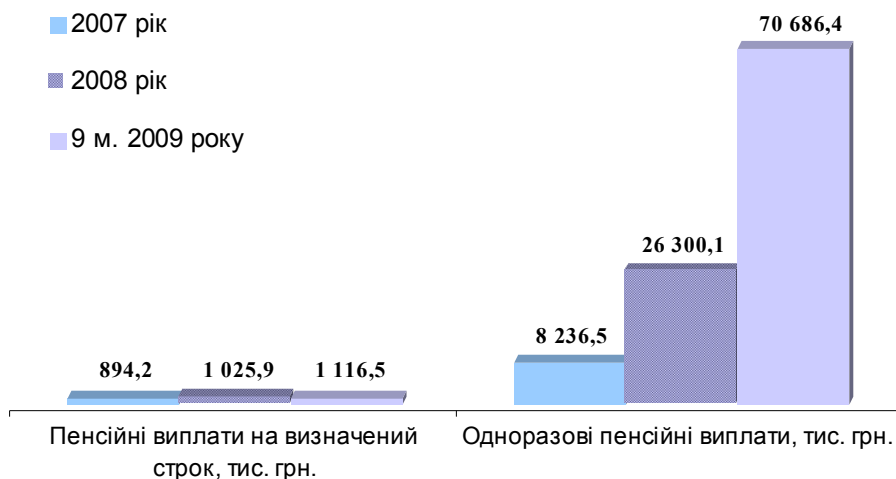

Рис. 6. Пенсійні виплати станом на 30.09.09.

За результатами трьох кварталів 2009 року переважними напрямками інвестування пенсійних активів є депозити в банках (48,3% інвестованих активів), облігації підприємств - резидентів України (19%) та акції українських емітентів (8,7%), а також цінні папери, дохід за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України (8,7%) (рис. 7).

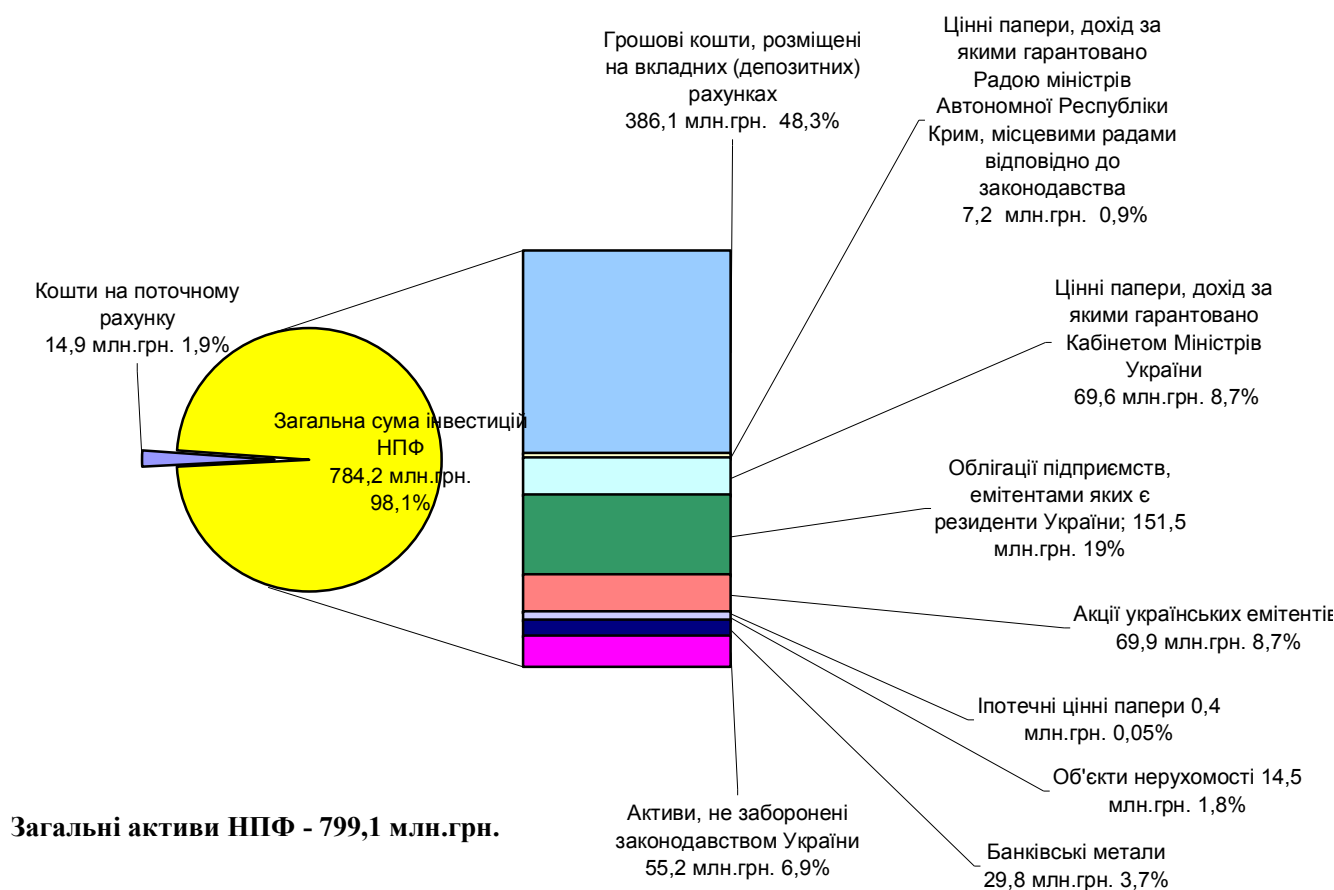

Рис.7. Структура інвестованих пенсійних активів на 30.09.09.

Метою інвестування пенсійних активів є насамперед збереження пенсійних заощаджень громадян. Стратегія інвестування недержавних пенсійних фондів є більш консервативною, ніж у інших фінансових установ. Це вимагає від управителів коштів вкладення пенсійних активів у більш безпечні види активів.

Загальна вартість доходу, отриманого від інвестування пенсійних активів, станом на 30.09.09 склала **202 132,6 тис.грн.**, або **28,5%** від суми залучених внесків (710 072,2 тис.грн.), і зросла у звітному періоді на 132,8%.

Розмір інвестиційного доходу в більшості фондів є недостатнім для забезпечення належної диверсифікації пенсійних активів у дохідні фінансові інструменти. Крім того, такі основні інструменти вкладення пенсійних коштів, як державні цінні папери, цінні папери місцевих рад, не мають широкого попиту серед управляючих компаній у зв'язку з низьким рівнем дохідності.

Станом на 30.09.09 *витрати, відшкодовані за рахунок активів пенсійного фонду*, склали **43 050,2 тис. грн.**, або 5,4% від загальної суми активів НПФ.

Основна частина витрат, що відшкодовуються за рахунок пенсійних активів, припадає на оплату послуг з управління активами пенсійного фонду – 23 316,9 тис. грн., або 54,2% від загальної суми витрат. Витрати на оплату послуг з адміністрування пенсійного фонду склали 16 342,8 тис. грн., або 38% від загальної суми витрат. Оплата послуг зберігача, який здійснює відповідальне зберігання активів пенсійного фонду, – 1 632 тис. грн., або 3,8% від загальної суми витрат (рис. 8).

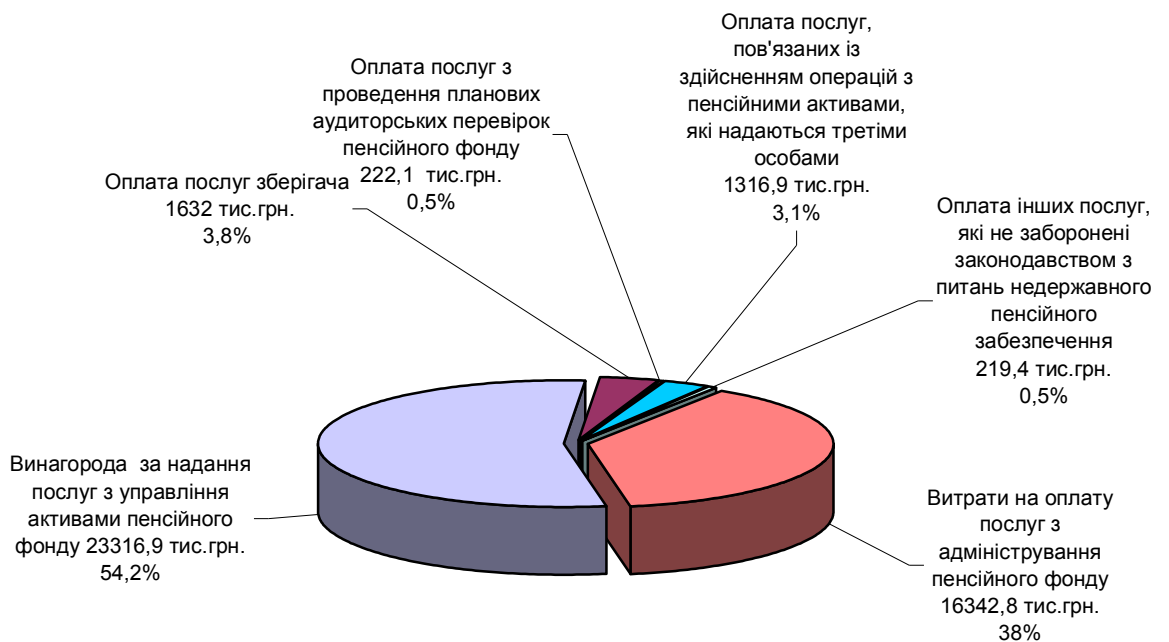

Рис.8. Структура витрат, відшкодованих за рахунок активів НПФ на 30.09.09